

עירובין עה

משה שווערד

1. תוספות מסכת עירובין דף עז עמוד ב

אם יש באיצטבא התחתונה ארבעה ממעט - פי' בקונט' אורך ארבעה ובה נתמעט גובהו של כותל מעשרה ומשמע דלא בעי ד' על ד' וכן פירש סולם ששליבותיו פורחות כעין סולמות שלנו אורך החוקים יכול להיות ארבעה אבל אין רחבים ארבעה שעושין כמין מקלות דקים ותימה דבסמוך בעינן שיגיע סולם עד ראש הכותל דבעי סולם י"ד או ז' ומשהו ואין לומר דהתם בדלית ביה ד' דסתם סולם ברחב ד' איירי אלא היכא דקאמר כל שהוא כמו גבי זיו דמשום זיו לא בעי רוחב ד' וכן משמע דקאמר לקמן [דף עה.] סולם מכאן וסולם מכאן וקשין באמצע מהו חקק להשלים בכותל בכמה משמע דבעי רחב ארבעה ודוחק לומר דהא דבעינן שיגיע לראש הכותל ולא סגי במה שמיעטו איירי כשיש בין זה לזה ג' ושליבה התחתונה נמי גבוה מן הארץ שלשה דהוי מיעוט באויר ולא שמה מיעוט ומפרש ר"י דהכא בעינן ארבעה על ארבעה שיהא ראוי לעמוד ולהתעכב עליו ולעלות על הכותל ולהכי לא בעינן אלא שיתמעט הכותל מעשרה אבל לקמן בעי שיגיע עד ראש הכותל לא איירי ברחב ד' על ד' ...

2. יד בנימין

בתוד"ה אס כו' פי' בקונטרס אורך ארבעה
כו' ומשמע דלא בעי ד' על ד' כו'
ותימה דבסמוך בעי שיגיע סולם עד ראש הכותל
וכו' עכ"ל. כוונתו דמפירש"י משמע דרק האורך
ארבעה אצל לא בעי שגם הרוחב יהי' ארבעה
דהיינו ד' על ד', וא"כ לפי"ז יקשה מההיא
דבסמוך דבעי שיגיע סולם לראש הכותל, ובשלמא
אי בעי כאן ד' על ד' הי' אפשר לחלק דשאני
הכא כיון דאיכא ד' על ד' לא בעי כזה שיגיע
לראש הכותל וכמו שתי' באמת ר"י להלן אצל
לפירש"י דלא בעי ד' על ד' קשה אמאי לא
בעי כאן שיגיע לראש הכותל.

בא"ד ומפרש ר"י דהכא בעי' ארבעה על
ארבעה שיהא ראוי לעמוד ולהתעכב עליו
ולעלות על הכותל (פי' לא כפירש"י שרק האורך
הוא ד' אלא מיירי שהי' ד' על ד' ולכך לא
בעי שיגיע לראש הכותל) אצל לקמן [דבעי]
שיגיע עד ראש הכותל לא איירי ברחב ד' על
ד' עכ"ל. נ"ב ויעו' צרא"ש שהביא עוד מי'
צ"ס רבינו מאיר ז"ל דכל הני דלא בעי שיגיע
עד ראש הכותל מיירי לענין זה שאם מיעטו
האחד מועיל להמיר לזה שמיעט דהוה לזה
חשמישו בנחת אצל לא חשיב כפתח לענין לערב

3. יד בנימין

והגה מדאמר בגמ' זיו היונא מן הכותל ד' על
ד' מצוחר דכדי למעט הכותל בעי דוקא
רחב ד' על ד', והוה כדעת ר"י שצחוס' לעיל
ע"ו ע"צ ד"ה אס, ודלא כפירש"י שם גבי
איצטבא דבעי ארבעה במשך הכותל אצל לא
בעי ד' על ד', וכבר עמד כזה במהרש"א שם
אמאי לא הקשו חוס' על רש"י מהגמ' כאן
גבי זיו, וכבר הבאנו שם מהריטב"א שהקשה
באמת על פירש"י מוזי, ועיי"ש במהרש"א.
(ואולם יש דלא גרסי' כאן גבי זיו ד' על ד'
וכדמשמע מפיר"ח, וכן עי' במ"מ פ"ג מהל' /

עירוב הל' ו'), וע"ע צס' עבודה עבודה על
עבודה"ק שער ד' סי' א' אות י"ד שכ' לחלק
על נכון דשאני זיו שהוא מחובר לכותל ויונא
מן הכותל וזה צודאי לא סגי צד' אורך לחוד
אם אין ברחבו אלא משהו שהרי אין אפשרות
לעמוד עליו עד שיהא צו רוחב מסויים ולכן
הצריכו שיהא רחבו ד' על ד', משא"כ באיצטבא
או צפולס ששליבותיו פורחות או שאר מיעוטים
שאינם מחוברים לכותל הרי יכול להרחיק קצת
מן הכותל ויוכל להשתמש עליהם אף אם רחבים
אלא משהו ולכן לא הצריך רש"י ז"ל אלא ארכו
משך ד'.

4. ריטב"א על עירובין דף עח/א

והא דאמרינן דכותל עשרים צריך שני זיזין, מיירי בכותל עשרים שוחקות כי כשתניח הזיז האחד בנתים לא סגי'א שלא ישארו עוד (ג) [י'] טפחים למטה וגובה עשרה למעלה, הא אילו היו מצומצמות בזיז כל שהוא בנתים הוה סגי', וזה ברור:

5. שפת אמת על עירובין דף עח/א

בגמ' אר"ה עמוד ברה"ר כו' צ"ע שייכות האי מימרא לכאן, ולשיטת הרמב"ם (פי"ד משבת) א"ש דפי' בסגנון אחר שיש יתד בצד העמוד כו' ודמיא להני מיעוטינן דלעיל, מיהו עיקר פירושו דוחק גדול ע"ש:

6. תוספות מסכת עירובין דף עח עמוד א

צריך סולם ארבעה עשר להתירו - פי' בקונטרס שצריך למשוך רגלי הסולם ארבעה מן הכותל ולא דק דכי משיך ליה י' טפחים נמי מן הכותל שהוא שיעור גובה הכותל יגיע ראש הסולם לראש הכותל דארבעה עשר הוא שיעור אלכסון של י' על י' דכל אמתא בריבועא אמתא ותרי חומשי' באלכסונא וכן פי' ר"ח.

7. יד בנימין

שם בגמ', אמר רב יהודה אמר שמואל כותל
עשרה צריך קולם ארבעה עשר
להחירו וכו', מצואר מכאן דצדדי למעט הכותל
צריך שיגיע הקולם עד ראש הכותל, וכבר כתבו
התוס' לעיל ע"ז ע"ב צד"ה אס, דדוקא היכי
דליכא רחב ד' על ד' וכמו בקולם אז צריך
שיגיע עד ראש הכותל אבל צאיכא רחב ד' על
ד' א"צ שיגיע לראש הכותל, (ועיי"ש עוד מה
שנצאר שם).

8. תוספות עירובין דף עח/א

אמר שמואל לא ידע כו' - אליבא דרב קאמר אבל שמואל גופיה סבר דסולם זקוף אינו ממעט דהא בעי סולם י"ד:

9. יד בנימין

ואולם הריטב"א ז"ל כ' לחלק דבאמת מודה
שמואל דסולם זקוף נמי מועיל ומה
שהצריך לעיל סולם י"ד מיירי לענין להחיר שיוכל
לערב אחד וזהו בעי' שיהא נח תשמיישתי, אבל
לענין להחיר הכותל להשתמש בו מועיל אפי'
קולם זקוף.
ומיהו בשו"ע סי' שע"ב סעי' ח' פוסק דאפי'
לענין לערב יחד מועיל כותל זקוף, ועיי"ש
דבעי' שיהא רחבו ד', (ועיי"ש עוד במשנ"ב
ובשעה"ש שם והבאנו להלן בגמ' בסמוך), וכן
לעצם טעמא דשמואל דאמר מידי דהוה אינטרא
כו' יצואר להלן.

10. יד בנימין

שם בגמ', מידי דהוה אאיטבא ע"ג איטבא,
יעוי' חז"א סי' ל"ב ס"ק כ"ז
שהקשה מאי ענין כאן לאיטבא ע"ג איטבא
דהתם אין המיעוט משום דיכול לעלות מאיטבא
ע"ג איטבא אלא עולה מהארץ ע"ג איטבא
עליונה ואין התחונה אלא שלא יהא מיעוט
צאיר ומה ענין זה לסולם זקוף דעיקר הכבדות
הוא משליבה לשליבה וכו' יעוי"ש.

ואולם ראיתי "צמאירי" מצואר שעיקר הדמיון
לאיטבא הוא לענין זה שאע"פ שאין
נח כ"כ תשמישתי, ממעט, חז"ל צמאירי (הנדפס
מכת"י) "מידי דהוה אאיטבא ע"ג איטבא
שאע"פ שאין צאחת מהן ארבעה הואיל וצין
שניהם יש ארבעה סגי אע"פ שאין תשמישן נח
ה"נ אע"פ שאין תשמיש סולם זקוף נח מ"מ
ר"י א"ה... |

11. תוספות מסכת עירובין דף עח עמוד ב

חקק להשלים בכותל בכמה - כגון שהכותל עב ובולט מצד הסולם או שהסולם מונח בסוף הכותל בקרן זוית
ואיירי בכותל משופע דהא רב יוסף אית ליה דסולם זקוף אינו ממעט דבעינן שלש עשרה ומשהו והכא רב יוסף
קבעי לה.

12. תוספות מסכת עירובין דף עח עמוד ב

אמר ליה בעשרה - פירש בקונטרס עד עשרה ישלימנו אע"ג דגבוה כותל טובא לית לן בה וקשה לפירושו דהא
לא מסתלק ליה כיון דאכתי גבוה כותל טובא וי"ל נהי דלא חקק בכותל אלא עד עשרה אין לחוש אלא שיגיע
הסולם עד ראש הכותל ור"ת מפרש בעשרה היינו שלא ישאר מן הסולם עד ראש הכותל עשרה.

13. יד בנימין

שם בגמ', עשאו לאשירה סולם, ויעוי' בתוס'
לקמן פ' ע"ב שהקשו האריך בעי'
למיכשר של אשירה הא כתומי מיכתת שיעורא

יעי"ש. ואולם צריטב"א כאן מוקי לה באשירה
של גוי דמהני ציטול ולא באשירה של משה.
ועי' היטב צוה צסמוך צגמ' ד"ה אדרבה.

14. יד בנימין

שם בגמ', אדרבה אילן שאיסור שבת גורם לי'
ניתק אשירה איסור ד"א גרם לי'
לא ניתק וכו'. יעוי' צריטב"א (לעיל ד"ה או
דילמא) דמתצאר הטעם דבאיסור דצר אחר גרם
קילי טפי היינו משום דמיירי לשיטתי באשירה
של גוי דמהני צי' ציטול וא"כ שייך צי' היתר
אפי' בשבת משא"כ באיסור שבת לא שייך היתר
בשבת גופי', ומיהו לדעת התוס' לקמן פ' ע"ב
(ד"ה אצל) שאין מחלקים צין אשירה של משה
לאשירה של גוי א"כ אמאי היכי דאיסור שבת
גרם לי' יהי חמיר טפי מצאשירה שאסור לעולם
צין בשבת צין צחול.

(א) ואולם צאמת הטעם פשוט כמו שראיתי צמשנ"צ
סי' שע"ב ס"ק קי"ד שפי' צסם הלבוש
שכל שאיסור שבת גורם חמירי ומשום דהאריך
אחה צא להחיר לעלות צו צאילן בשבת ולהחיר
עי"ז איסור שבת (כלומר שיהא מועיל עירוב)
כיון דהאיסור לעלות צו הוא משום איסור שבת
גופי' א"כ הו"ל כשני סותרין, (וכן יעוי' תשו'
רעק"א סי' י"ד והצאנו קצת לקמן צגמ' ד"ה
רנצ"י).

והנה לענכ דברי הריטצ"א דמיירי באשירה של
גוי שיש לה זיטול דנמנא דיט לו היחר
בשבת גופי ראימי שכבר הקשה צחי רעק"א
ז"ל (החדשים) דמאי אהני לי בזה זיטול באמצע
שבת כיון שכבר נאסר משום מוקצה, ועיי"ש
שכ' דאפשר דמיירי באילן עב וחזק שאינו מתנדנד
ואינו אסור משום טלטול מוקצה, (וע"ע להלן).

15. רשב"א על עירובין דף עה/ב

אמר ליה אילן מותר ואשרה אסור. מדלא קאמר אילן פלוגתא דרבי ורבנן, ואשרה פלוגתא דר' יהודה ורבנן כדקאמר רב נחמן בר יצחק, משמע דלכולי עלמא קאמר. ואילן מותר דכיון דבחול הוי פיתחא מעליא, אף ע"ג דהשתא לא מצוי עייל ביה, אריא הוא דרביע עליה ואפילו לרבנן, וכ"ש לרבי דכיון דבין השמשות חזי נמי אפילו לדידיה, דכל שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות לגבי עירוב. ואפילו בעירובי חצרות דליכא מצוה כולי האי, מ"מ קצת מצוה איכא ודרכי שלום יש כשאדם נושא ונותן ומתערב עם חבריו. ועוד דאמרינן בירושלמי (ה"ט) מפני מה אמרו מערבין בחצרות, מפני דרכי שלום. ומעשה באשה אחת שהיתה דבובה עם חברתה, ושלחה עירובה ביד בנה ונסבתיה וגפפתיה ונשקתיה, אתא אמר לה לאימיה אמרה הכין רחמה לי, מתוך כן עשו שלום, הדא הוא דכתיב וכל נתיבותיה שלום. וכיון שכן לא גזרו ביה בשבות של בין השמשות, ואע"פ שנאסר לאחר שחשיכה, הרי זה כנסתם הפתח ונסתם החלון דקיימא לן (לעיל יז, א) שבת גורמת, והואיל והותרה הותרה. ואשרה אסורה לכ"ע כיון דאינו ראוי לו אפילו בחול, ואריא כי האי מעכב מלערב ואפילו באשרה דלאו דמשה. ורב חסדא סבירא ליה איפכא דאילן אסור, דכיון דכל עצמו של פתח אינו אלא להתיר בשבת והוא אינו יכול ליכנס בו בשום צד בשבת, דאסור שבת גורם לו אסור לכולי עלמא, אבל אשרה דלאו דמשה דאיסור דצד אחר גרם לו, ואפשר שיותר בו בשבת וכגון דאתא עכו"ם ובטלה, אפילו מעתה רואין אותה כאלו בטלה והוא ליה כפתח. ורב נחמן בן יצחק תפס לו דרך אחרת, ואוקי אילן בפלוגתא דרבי ורבנן ואשרה בפלוגתא דר' יהודה ורבנן. והשתא לא אית ליה לרב נחמן הא דאמרינן לעיל בפ' בכל מערבין (לא. א) דכולי עלמא אסור לקנות בית באיסורי הנאה, ור' יהודה סבר כיון דקנה לעירוב לא ניחא ליה דניבטיל, ובעידנא דקנה עירוב מצוה קא עביד:

16. יד בנימין

מחזרת אלא עץ של עכו"ם שהי נעבד, וכן
תי' צמוק' רי"ד.
ואולם בשו"ע סי' שע"ג סעי' ט"ו כמז "והוא
שמהי יבשה" והוא מדברי הטור,
והכוונה דביבש ליכא איסור של אילן בשבת
ועיי"ש במשנ"צ ובקרבן נחמאל.

שם בגמ', אשירה שאיסור דבר אחר גורם לו
לא ניתק, הקשה צריטצ"א והלא
באשירה שהוא אילן איכא נמי אומן איסור שבת
שיש באילן, ומירץ דאשרה לאו דוקא ממש

ולעיקר קושית הריטצ"א דגם אשירה יש בו
איסור שבת משום אילן גופי יעוי
צחי רעק"א (החדש) שכ' להעיר ע"ז דבפשוטו
י"ל לכאוי דעיקר הדין דאין עולין באילן הוא
משום שמה יתלוש והיינו דישכח שהוא שבת
ויחזין לתלוש וזה לא שייך באשירה, דמהיכי תיתי
יתלוש הא אסור ליהנות ממנו, ואף באשירה
דגוי דמה שנקנץ הוי זיטול הא זיטול ע"י
ישראל לא מהני ועיי"ש.

17. תוספות מסכת עירובין דף עח עמוד ב

אשירה פלוגתא דרבי יהודה ורבנן - לית ליה לרב נחמן בר יצחק סוגיא דלעיל דפ' בכל מערבין (דף לא.) דמשמע התם דלכולי עלמא אסור לקנות בית באיסורי הנאה והכא קאמר דבמותר לקנות בית באיסורי הנאה פליגי.

18. שערים מצויינים בהלכה

דף עח: התם דכתר דקנה ליה עירוב לא ניחא ליה דלינטר. פרש"י לא איכפת ליה בשמירתו, ואישתכח דלא מיתהני מקיברא, אלא קניית עירוב לחודיה, וההיא לאו הנאה, דאין מערבין בתחומין אלא לדבר מצוה, ומצות לאו ליהנות ניתנו, אבל עירובי חצרות להנאתו היא ולא לדבר מצוה כו'.
וקשה דהרי מברכין אעירובי חצרות "אשר קדשנו במצותיו על מצות עירוב", והרי שיש כאן מצוה, ועי' בגמ' לעיל (כא:) בשעה שתיקן שלמה עירובין כו', ועי' מה שכתבנו שם. והנה הרשב"א והריטב"א כאן כתבו שגם בעירובי חצרות איכא מצוה ומשום דרכי שלום, והביאו עובדא מירושלמי עי"ש. נאפשר דמה"ט מחק בהגה' הב"ח ברש"י כאן תיבות אלו, וגרס לישוויא פיתחא הוא.

19. תוספות מסכת עירובין דף עח עמוד ב

אפילו מלא קש ומלא תבן - בקש ותבן הניטלין בשבת איירי ולא כההיא דלעיל [דף עז.] פגה הטמונה בתבן דהא אמר בגמרא דאפילו ארנקי מבטל איניש וא"ת והא אמרינן אפילו פירות מבטלין מחיצות דאמרינן במסכת שבת בסוף הזורק (דף ק.). בור ברה"ר עמוק עשרה ורחב ד' מלא מים וזרק לתוכו חייב מלא פירות וזרק לתוכו פטור מאי טעמא מלא לא מבטלי מחיצה פירות מבטלי מחיצה ואור"י דמדאורייתא ודאי מבטלי אבל לעירוב דרבנן הוא יש לחלק בין ניטל לשאינו ניטל וקצת קשה דמדמי לה בסמוך לבית שמילאהו דהוי לענין אהל דאורייתא ומההיא דאהל נמי תיקשי אההיא דשבת.

20. תוספות רא"ש על עירובין דף עח/ב

וי"ל דמדאורייתא ודאי מבטלי מחיצתא אבל לענין עירוב מדרבנן יש לחלק בין ניטל לשאינו ניטל דחיישינן אם יערבו אחד פעמים שניטלין התבן והקש בחול ויטלטלו בשבת זו כמו שעשו בשבת אחרת, וק"ק הא דמייתי הך דאהלות דהוי דאורייתא אהך דמתני':

21. רשב"א על עירובין דף עח/ב

והנכון מה שכתבתי בפ' הזורק (שם ד"ה מלאה) דהתם במילא פירות של טבל שאינן ראויין בשבת ואסור לטלטלן:

22. שערים מצויינים בהלכה

משנה ואין מערבין אחד אפי' מלא קש ותבן. כתבו התוס', דמיירי בתבן וקש הניטלים בשבת כו'. והקשו, הא אפי' פירות מבטלי מחיצה כדאיתא במס' שבת (ק.) בבור ברה"ר עמוק עשרה ורחב ד' חזק לתוכו פטור, ועיי"ש מה שתירצו. ובחי' הרשב"א תירץ, דהתם בפירות של טבל שאינן ראויין לטלטלן בשבת, ולכן מבטלין המחיצה והתוס' (שם) לא ניחא להו בתירוצ' זה, דכיון דמה"ת ניטלין אמאי הזורק לתוכו פטור, ועי' מה שכתבנו שם בשם הריטב"א.

23. יד בנימין

שם במשנה נתן עליו נסר וכו', כסיפא דמילתא צ"ב גוזטראות דמיירי נמי לפירש"י בנתן עליו נסר הביא צמג"א ריש סי' שע"ג בשם השלטי גבורים דמיירי שקבע הנסר צמסמר שלא יוכל ליטלו בשבת, והוצא נמי צמסנ"צ שם, וצפשוט נראה דה"ה לעניינינו בנתן עליו נסר דגבי חריץ דמיירי צמג"ג וקנח פלא שהמג"א לא הביאו ד"ז גבי חריץ, וכן צמסנ"צ לא הביאו אלא גבי גוזטראות. (ולעס דברי המג"א יעוי' צמז"א סי' ל"ב ס"ק מ"ב).

24. רש"ש על עירובין דף עה/ב

רש"י (במשנה) ד"ה שתי גוזטראות. ואם ישנן זו אצל זו כו'. ובגמרא על זו שלא כנגד זו נדחק לפרש שהיה זו בולטת כו'. אבל הר"י פ"ז זו כנגד זו שרוחב ר"ה מפסיק ביניהם. וא"ש בפשיטות זו שלא כנגד זו דבגמרא. וע"ש בהר"י. וכן מוכרח לפ' זו כנגד זו דבשבת ר"פ הזורק. ופרש"י צ"ע:

25. יד בנימין

שם במשנה וכן צ"ב גוזטראות זו כנגד זו, מפירש"י נראה שהשני גוזטראות היו צלד אחד והי' סמוך אחד לשני ונתן נסר רחב ד' כמין גשר מוז לזו, וכמו שפי' צדו"ח להגרע"א ז"ל, ודלא כהריטב"א שהיא צמס רש"י שהשני גוזטראות היו זו כנגד זו בהפסק רה"ר ביניהם (כדוגמת המשנה ר"פ הזורק), אלא מיירי שהיו צלד א' וכמזכיר מלשון רש"י שכ' אם ישנן זו אצל זו בשמי עליות וכו'.

1. שו"ת נודע ביהודה מהדורא תניינא - אורח חיים סימן לט

תשובה לכבוד אהובי הרב הגדול המופלג מוה' יאקב נ"י אב"ד דק"ק בודישפיץ י"ץ:
ע"ד אשר שאל בעיר שנחתם הבית הכנסת משרי המדינה עבור מס המלך מה דין העירוב המונח בבה"כ. הא ודאי מילתא דפשיטא שהחתם הזה אסור לשוברו בשבת אם מצד איסור שבת שהוא מחובר לקרקע והרי היא חותמות שבקרקע. ואמנם בהא היה נראה שהעירוב קיים שאיסור חותמות שבקרקע בשבת להפקיע ולחתוך לענ"ד אין בו איסור תורה וכן מוכח בביצה ד' ל"א ע"ב דאמר שמואל חותמות שבקרקע מתיר אבל לא מפקיע וחותר אחד שבת ואחד י"ט מיתבי חותמות שבקרקע בשבת מתיר אבל לא מפקיע וחותר בי"ט מתיר מפקיע וחותר ופירש"י בד"ה מיתבי וכו' אלמא חותמות הקשורים אין בהם משום סתירה דאורייתא ובשבת מדרבנן הוא דאסור עכ"ל רש"י. הרי מפורש שאין כאן סתירה דאורייתא ואף דמשני שם הא מני ר"מ היא מ"מ מוכח דאין כאן איסור תורה שהרי גם ר"מ לא שרי בי"ט אלא סתירה דרבנן וכדמוקי שם מתניתין באוריא דלבני. ואין לומר דרבנן פליגי בהא דמהי תיתי נעשה פלוגתא בזה ואף דאסרי רבנן היינו משום שהם אסרי גם איסור דרבנן שהרי אסרו במשנה באוריא דלבני. ותדע דלכ"ע אין בזה איסור תורה שהרי קאמר שם ומי פליגי רבנן בחותמות שבקרקע וכו' הוא דאמר כי האי תנא וכו' וא"כ הרי לרבנן דר"מ חותמות שבקרקע קילי טפי אפילו מאוריא דלבני שהרי באוריא דלבני אסרו ביום טוב ובחותמות שבקרקע מתירים וא"כ איך נימא דלשמואל דאמר כהאי תנא שיהיה בזה איסור תורה ויהיה יותר חמור מאוריא דלבני ויהיה סברות הפוכות: 1. ולכן הנלע"ד דלכ"ע אין בזה איסור תורה וא"כ אין זה מעכב העירוב שכל דבר שהוא משום שבות לא גזרו בין השמשות וא"כ העירוב קיים בה"ש וכמבואר / באו"ח / בסימן שצ"ד סעיף ג' ורק לדעת הטור הי' אסור ועיין שם במג"א ס"ק ג' והיה מקום להקל כיון שהמחבר והרמ"א השמיטו דעת הטור לגמרי. ואמנם יש בזה צד איסור מצד שאי אפשר לשוברו החותם מצד גזירת המלכות כי מי ישלח יד לפתוח חותם הנחתם מפקידי המלך. ומה שכתב מעלתו דנימא שבידו לפרוע מס המלך ויפתחו החותם. נלע"ד כיון דמחוסר ממונא לא אמרינן הואיל. וק"ו אם לחומרא ובאיסור תורה בחמץ בפסח לא אמרינן הואיל כמו שכתב הר"ן הביאו המג"א בסימן תמ"א ס"ק ג' ק"ו דלא אמרינן הואיל כזה להקל. ועוד משנה שלימה היא בפ' בכל מערבין אבל לא במעשר שני והקדש שלא נפדו ולא אמרינן שבידו לפדותו ולכן נלע"ד להחמיר בזה להצריך עירוב אחר ויניחו באחד מן הבתים:

עירובי חצרות

בכל עיירה שיש בה עירוב, נוסף על המחילות וזוה"פ, צעין קופסת המזות, ומבואר בגמ' ערובין (ל"ב:) ובשו"ע או"ח (ת"ח ס"ד) דצעין שיוכלו המשתתפים להגיע להמזות ולאוכלם צביה"ש מבלי לעבור על אי' דאורייתא, וכאן בנוא יארוק, שכל צחי כנסיות סגורים, א"א לשום אחד מהמשתתפים להגיע אליהם ולאוכלם. ועי' תשו' הר' צבי (או"ח ח"ב סי' ט"ז) שבשנת תש"ז הי' עולר צירושלי' (מטעם הצריטים) בזמן ציה"ש, ולא הי' צאפשרותם להגיע לקופסת המזות ולאוכלם, עיי"ש היטב. אך כל זה לא שייך אללנו, דבדאי אפשר לקבל את המפתחות וליכנס לביהכ"נ על כמה דקות.

An eruv chatzeros is an integral aspect of making an eruv for the community. The purpose of the jointly owned food is to indicate that it is as though everyone who owns a share of the food is living in one area. Usually, the shared food is a box of matzah that is kept in the shul. Perhaps, during these times where the shuls are closed, we cannot say that the matzah is a shared communal food since it is inaccessible. However, this is incorrect because, theoretically, one could take a key and open the shul for a few minutes and get the matzah.

צבי שכטר
ז' ניסן תש"ס